

Voss herad

Klar, ferdig, næringsliv..

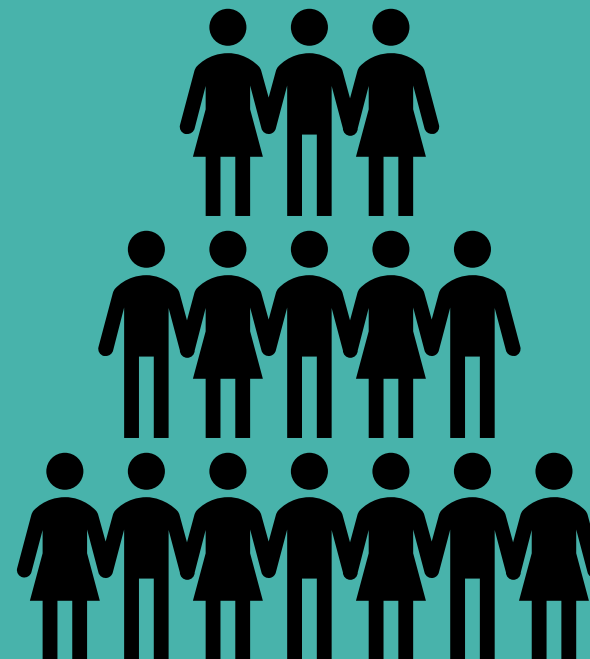
Last Tuesday
Versjon til utsending

Kaia Finne
31.10.2023

10. Du er ordførar dei neste fire åra. Kva gjer du, og kvifor?

– Eg ville fått på plass ein langsiktig og heilskapleg plan som samlar bygda og gjer oss ein tydeleg retning. Heradet, næringslivet, idretten og frivillige organisasjonar og lag må samla seg og gå i takt, for berre då får me til det beste for både innbyggjarar og tilreisande. Når planen er på plass, konkretiserer me tiltaka, fordeler ansvaret og køyrer på. Store planar på papiret er forresten noko eg mislikar. Det fungerer rett og slett ikkje. Planen vår skal vera kortfatta og forståeleg for alle, og stå for vågale og tydelege val for bygda. Heradet jobbar med ein slik prosess i desse dagar og eg håpar verkeleg at me lukkast no. I tillegg må me ta miljøkrisa på alvor og innsjå at me ikkje kan vera alt for alle. Det tenkjer eg mykje på om dagen, for det er ikkje lett å finna rett veg når ein skal sjonglera det å sikra lokalt næringsliv på kort sikt med ei berekraft utvikling på lang sikt. Difor må kursen vera tydeleg.

SNU Voss

STRATEGISK NÆRINGSUTVIKLING I VOSS HERAD

Temaplan 2023 - 2030

6. Kva er det verste med Voss?

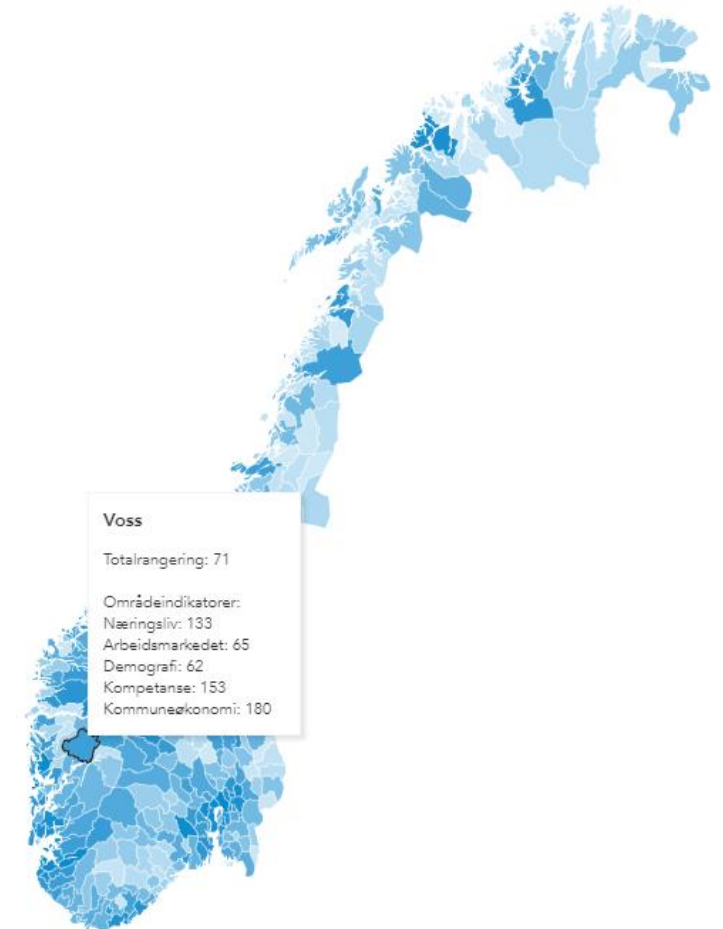
– Me må få til eit meir levande sentrum. Difor gler eg meg over ideane til unge vossaarkitektar.. Toalett og bossbytter på Grandane må på plass, fort som fy. Nytt garderobeanlegg hjå Utebassenget er difor noko eg ser fram til og eg kryssar fingrane for at me får ein heilårsbadstu med bar. Eg skjønar godt at [Ella og ungdomen](#) synest det er trått ikkje å ha ein plass å samla seg. Og så *må* det skje noko med kollektivtilbodet. Det er berre feil at det er knytt til skuleruta. Folk må kunna koma seg rundt på kveldstid, på jobb i distriktet og turisten må klara seg utan eigen bil. Dette har det vorte snakka om altfor lenge og fylkeskommunen må ta tak.

Kommune NM

«Kommune-NM måler kommunens økonomiske bærekraft og potensiale for vekst, slik sett kan en si at kåringen også måler attraktivitet for næringslivet. Kommune-NM måler ikke politikk eller næringsvennlighet direkte. Kommuner som rangeres høyt i Kommune-NM har gjerne høy yrkesdeltakelse, høy andel private jobber, en ung og kompetent arbeidsstyrke, høy næringsvariasjon og god kommuneøkonomi.»

Totalrangering for kommunene

Kartet viser rangeringen av kommunene fra 1 (best) til 356.

Kilde: NHO Kommune-NM for 2023. • Kartdata: © Kartverket • Last ned data • Last ned bilde

Hvordan står det til i din kommune?

Kommune   Totalt   Næringsliv   Arbeidsmarked   Demografi   Kompetanse   Kommuneøkonomi

Kommune	Totalt	Næringsliv	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Kommuneøkonomi
Bergen	6	13 ↘	24 ↗	20 ↘	14 ↘	32 ↗
Austevoll	9	2	18 ↘	110 ↘	36 ↗	86 ↗
Sogndal	16 ↘	204 ↗	6	22 ↘	15 ↘	66 ↘
Stord	36 ↘	105 ↘	69 ↗	88 ↘	16	88 ↘
Bømlo	38 ↗	24 ↘	67 ↗	100 ↘	43 ↘	174 ↘
Sunnfjord	40	150 ↘	14 ↗	98 ↘	60 ↗	109 ↘
Fjaler	43 ↘	156 ↗	23 ↗	77 ↘	75 ↘	80 ↗
Øygarden	51 ↗	38 ↗	232 ↘	58 ↘	30 ↗	48 ↗
Bjørnafjorden	53 ↘	46 ↗	156 ↘	48 ↗	162 ↗	44 ↘
Gloppen	61 ↗	109 ↘	15 ↗	179 ↘	90 ↘	236 ↘
Askøy	65 ↘	34 ↘	246 ↘	61 ↘	123 ↗	30 ↘
Alver	66 ↗	70 ↘	193 ↗	60	47 ↗	102 ↘
Voss	71 ↘	133 ↘	65 ↘	62 ↗	153 ↗	180 ↘
Stryn	73 ↗	114 ↘	34 ↗	154 ↘	242 ↗	152 ↗
Aurland	74 ↗	298 ↘	12 ↘	147 ↘	198 ↗	42 ↗
Gulen	80 ↗	108 ↗	42 ↗	294 ↗	48 ↗	202 ↘
Kinn	85 ↗	42 ↘	106 ↘	218 ↗	93 ↘	196 ↗
Etne	97 ↗	31 ↗	92 ↘	194 ↘	180 ↗	239 ↘
Fitjar	118 ↘	83 ↘	127 ↘	170 ↗	138 ↘	184 ↗
Stad	123 ↘	169 ↘	80 ↗	178 ↘	116 ↗	191 ↗
Osterøy	127 ↘	148 ↘	162 ↘	134 ↘	97 ↗	171
Sveio	129 ↗	124 ↗	214 ↘	195 ↘	171 ↗	35 ↗
Årdal	134 ↘	265 ↘	59	270 ↘	8 ↘	296 ↗

Voss er på 71. plass.
Me har litt å gå på...

«Frå ord til handling»

Tema i dag

Kva påverke oss? Korleis tek me tak?

Kva planar styrer me etter og kva tiltak prioriterer me akkurat no?

Kven jobbar for næringslivet på Voss?

Korleis riggar me oss framover?

Det store bilete

Voss herad

VOSS SOM EIN DEL AV VERDA

VOS2
❖ bygd for alle

 FNs BEREKRAFTSMÅL

FN sine berekraftsmål er verda sin felles arbeidsplan for å utrydda fattigdom, redusera ulikskap og stoppa klimaendringane innan 2030. Alle land i verda er involvert i arbeidet.

Ny naturavtale

Naturavtalen er ein internasjonal avtale som handlar om å redde og ta vare på natur- og biomangfaldet i verda.

Verda har aldri satt seg så høge mål om naturvern og mangfald før. Naturavtalen – med tittelen «*Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF)*» skal bidra til å **stoppa den menneskelege øydelegginga av naturen, og begynna å gjenoppretta det som allereie har gått tapt.**

Avtalen har fire mål og 23 delmål, som alle land på COP15 forplikta seg til å nå innen 2030.

[Ny naturavtale](#)

**Noreg har signert Naturavtalen.
Voss herad og fleire andre kommunar har
vedtatt naturnøytralitet...**

**Dette er ei stor utfordring,
men og ei moglegheit...**

Me må vera proaktive

- Dette er ikkje noko som går over...
- Me må snakka strategi på tvers
- Me kan vera proaktive og skapa konkurransekraft på fleire nivå
  - Herad (politisk, administrativt)
  - Reiseliv
  - Bedrift
- Korleis organiserer me arbeidet?

Grønt hytteliv fase II

- Her er det mykje nyttig informasjon. Les den!
- Me må finna ut meir om situasjonen på Voss og startar fase II
  - «Hytteliv 3.0»
    - Inspirasjonsunderlag
    - Marknadsundersøking (miniversjon)
  - Barrierar for utleige
  - Barrierar for bruk av offentleg transport

Me løftar temaet under Vossadagane

UTVIKLING OG VERN

Sektorane bygg-, anlegg-, og eigedom stiller seg bak det grøne skiftet. No er det store spørsmålet "korleis".

- Korleis me skal utvikla når me ikkje lenger skal forsyna oss av naturen?
- Korleis skal me dekkja behovet for næringsutvikling og god leve- og bukvalitet når me ikkje lenger skal bygga i natur?
- Kva betyr dette i praksis, og korleis skal me få det til?

HYTTEFLOKA

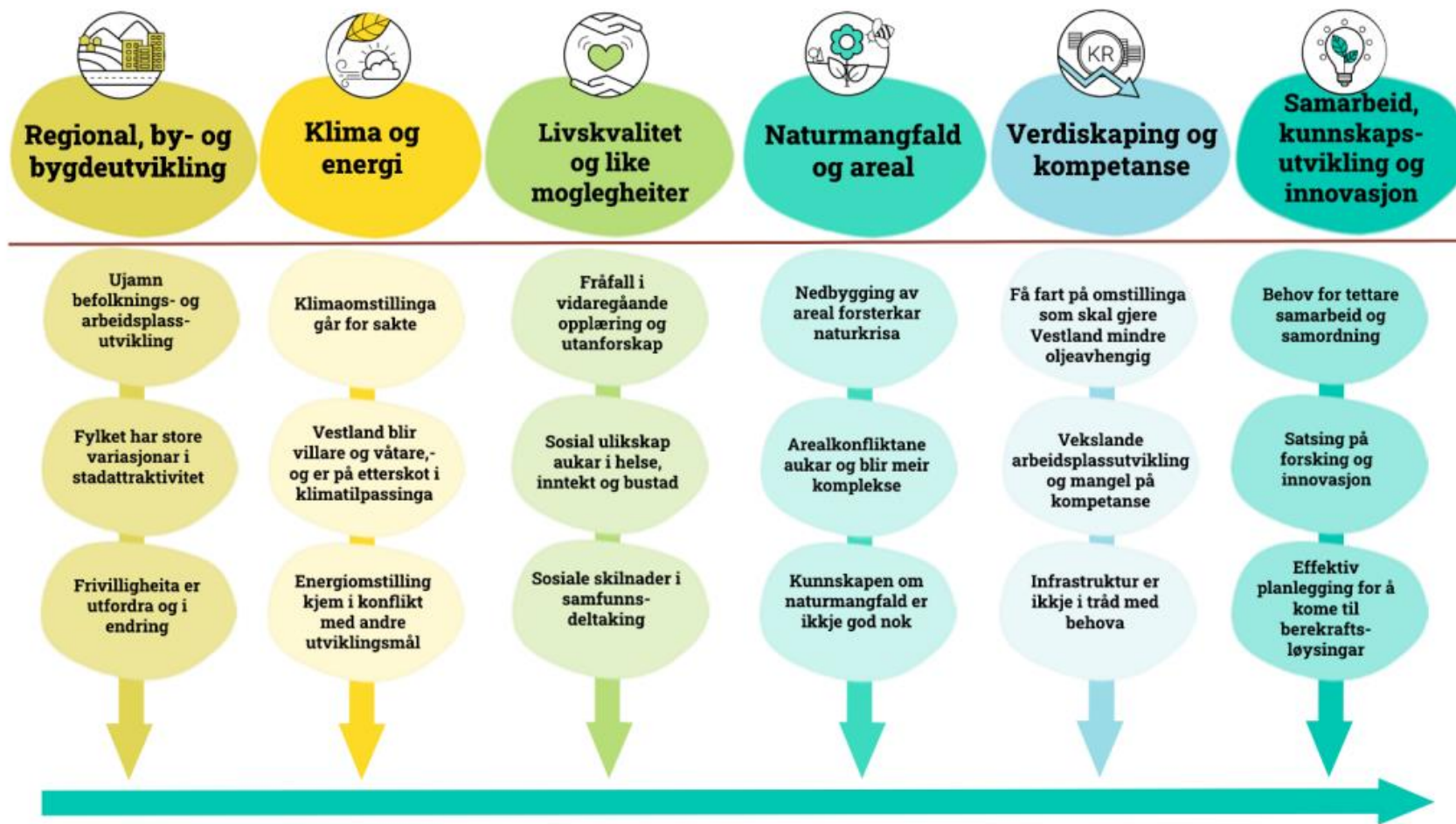
Presentasjon av rapporten Grønt Hytteliv

Presentasjon av fase II i prosjektet og ferske funn på Voss

NASJONALE OG REGIONALE UTFORDRINGAR OG FØRINGAR

Er utfordringar i Vestland utfordringar på Voss?

Hovudutfordringar og delutfordringar i Vestland. Sterke fargar øvst med hovudutfordringar. Tre delutfordringar i svakare fargar under. Pilene synleggjer arbeidet gjennom kvar hovudutfordring som saman kan løysast gjennom samarbeid, kunnskapsutvikling og innovasjon.

Regional utviklingsplan 2024 - 2027

Vestland får ein ny, fersk utviklingsplan kvar valperiode, med grunnlag i den siste statistikken, fakta og utviklingstrekk i eit kunnskapsgrunnlag.

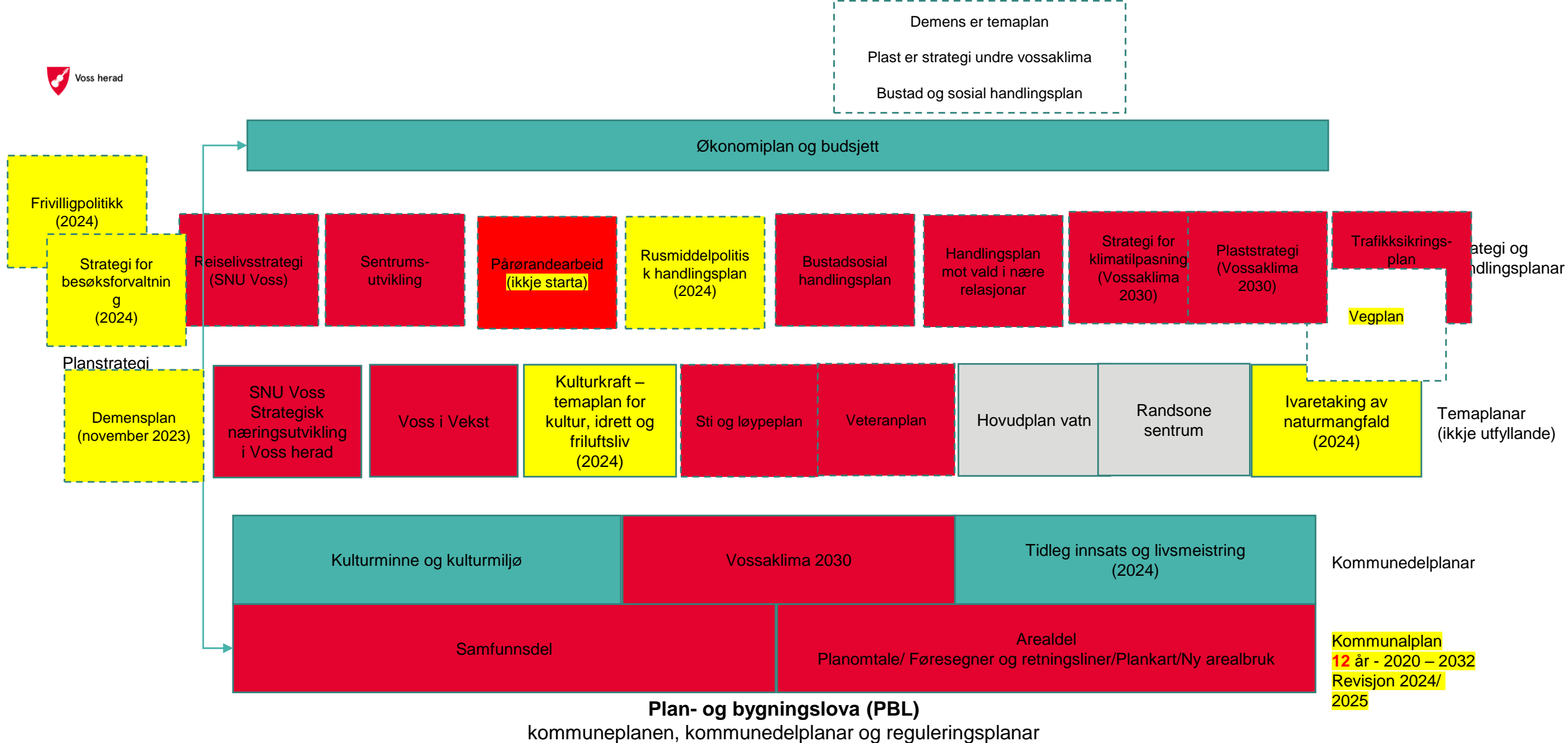
Den neste utviklingsplanen skal vera klar hausten 2024.

[Den neste utviklingsplanen](#)

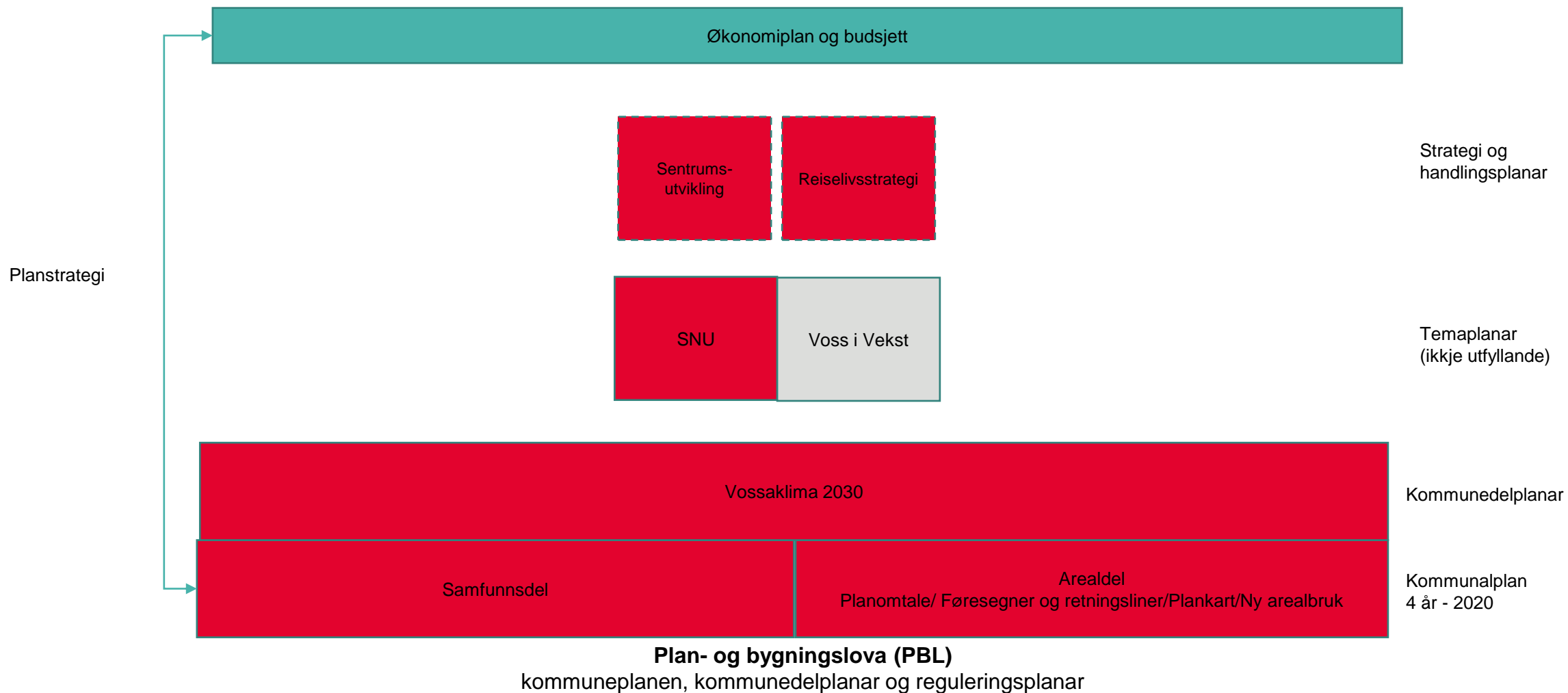

Vil Vestland blir råka av klimaendringar som utløyser forvirring og panikk, lammar næringsliv og øydelegg infrastruktur? Utviklingsplanen skal gjere oss meir robuste i møte med hendingar som dette. illustrasjon: Martin Losvik

FN sine berekraftsmål

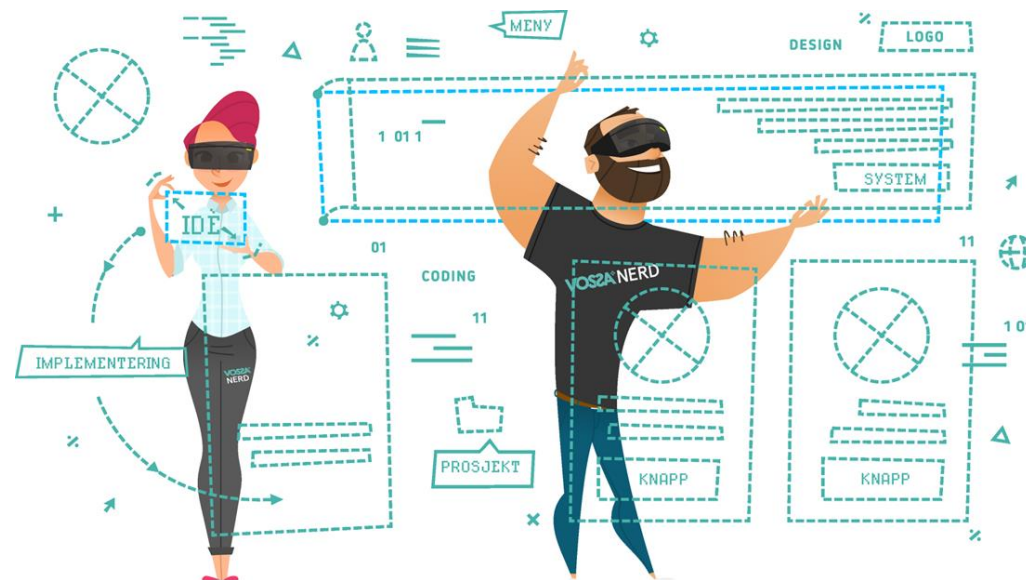

FN sine berekraftsmål

Hovudformålet med SNU Voss er å sørgja for at Voss herad er i vekst og er ein føretrekt stad å vidareutvikla og etablera berekraftige verksemder og næringer.

Delmål :

- ❖ Auka **næringsaktivitet og sysselsetting** i heradet.
- ❖ Avklara kva **rolle** heradet skal spela og korleis dette arbeidet skal **organiserast**.
- ❖ Samla næringslivet på Voss for å optimalisera **synergjar mellom næringer**.
- ❖ Utarbeida **handlingsplan og tiltaksliste**.
- ❖ Utarbeida strategi for heilskapleg reisemålsutvikling.
- ❖ Kartleggja potensialet for få **fleire grøne industribedrifter** til å etablera seg på Voss.

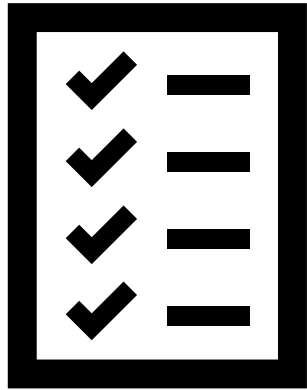
Satsingsområde med ca 200 tiltak

- ❖ Omstilling, innovasjon og berekraft
- ❖ Haldningar og samarbeidsprosjekt
- ❖ Vertskapsrolla
- ❖ Møteplassar
- ❖ Infrastruktur
- ❖ Kompetanse

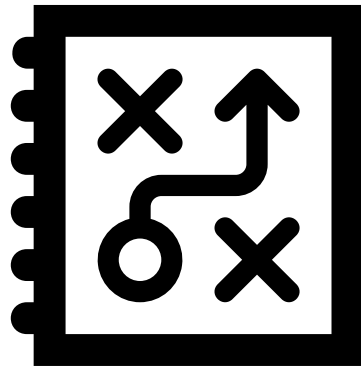

1.1. Grøn giv i næringslivet	2023	2024	2025	2026	Ansvar	Andre
Prioritera berekraftige løysingar i kommunale innkjøp	x	x	x	x	Voss herad	
Voss herad skal stilla relevante krav om klima- og miljøhensyn		x			Voss herad	
Utvikla Kraftfondet som katalysator for grønne nyetableringar	x	x			Voss herad	Næringshagen v/ prosjektleiar
Næringslivet deltek i relevante nettverk (Klimapartner) - Sjekk dette		x	x	x	Næringslivet	
Næringslivet bidreg i arbeidet med Vossaklima 2030	x	x	x	x	Næringslivet	Voss herad
Vera aktiv i vidare arbeid med Grøn region Vestland	x	x	x	x	Voss herad	Næringslivet /b ioparken) Næringshagen
Finna løysingar for gjenbruk og gjenvinning av massar	x	x	x	x	Voss herad	Næringslivet

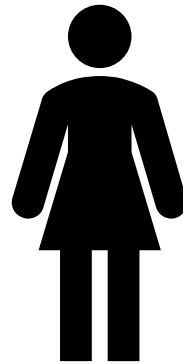
Det var berre å hiva seg rundt...

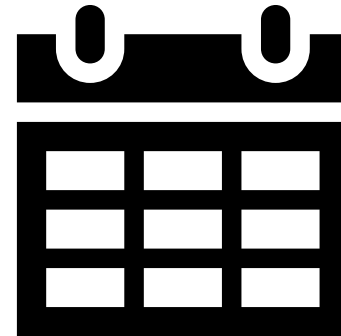
Kva?

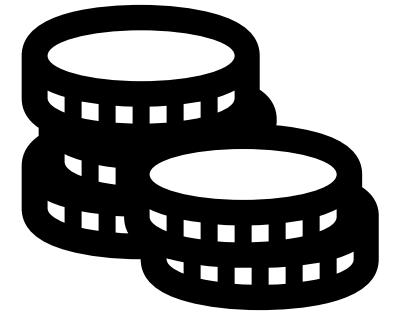
Korleis?

Kven?

Kortid?

Peng?

Kven er involvert?

Voss Næringsråd

Lokal og regional
næringsutvikling

Strategi
Prosjekt
Møteplassar

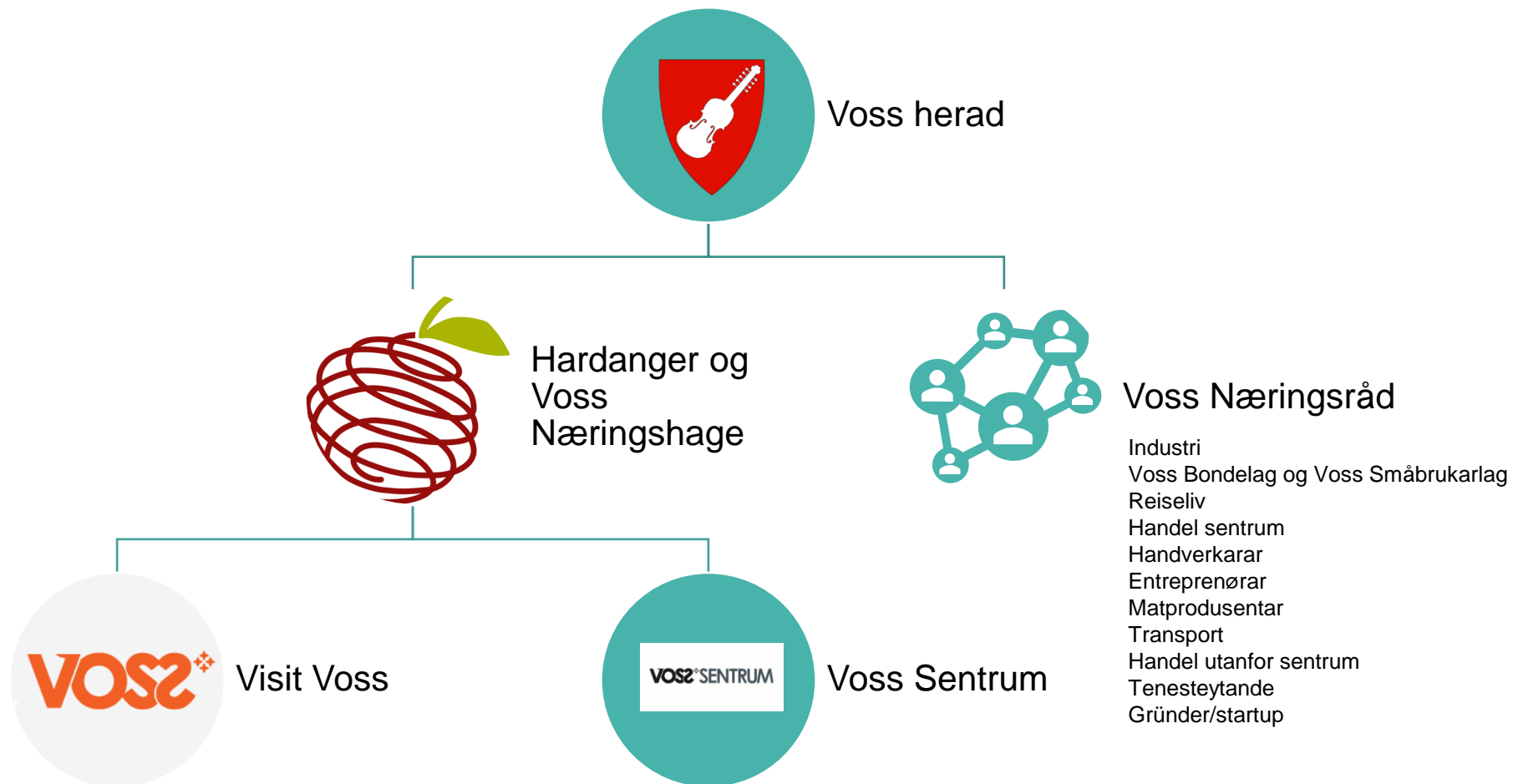
Realisera SNU

Bindeledd mellom
offentleg og privat

Vera proaktiv

Voss Næringsråd

Eit formelt høyringsorgan
Diskusjon og forankring

Dei overgripande prosjekta

Voss herad

«Voss må koma på agendaen
og me må skaffa kapital»

Verkemiddelapparatet

Fylkeskommune

Fylkesmann

Innovasjon Norge

Kraftfondet

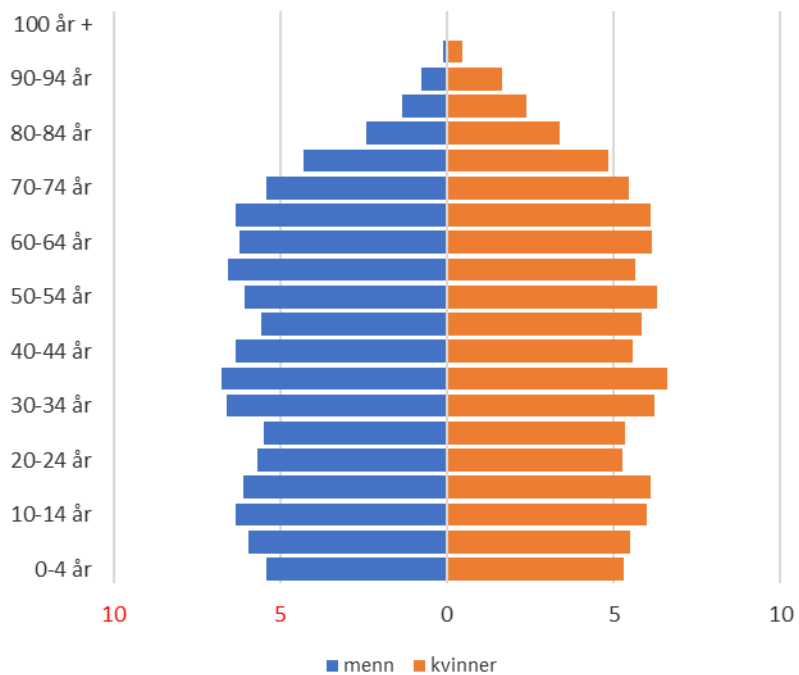

Voss herad

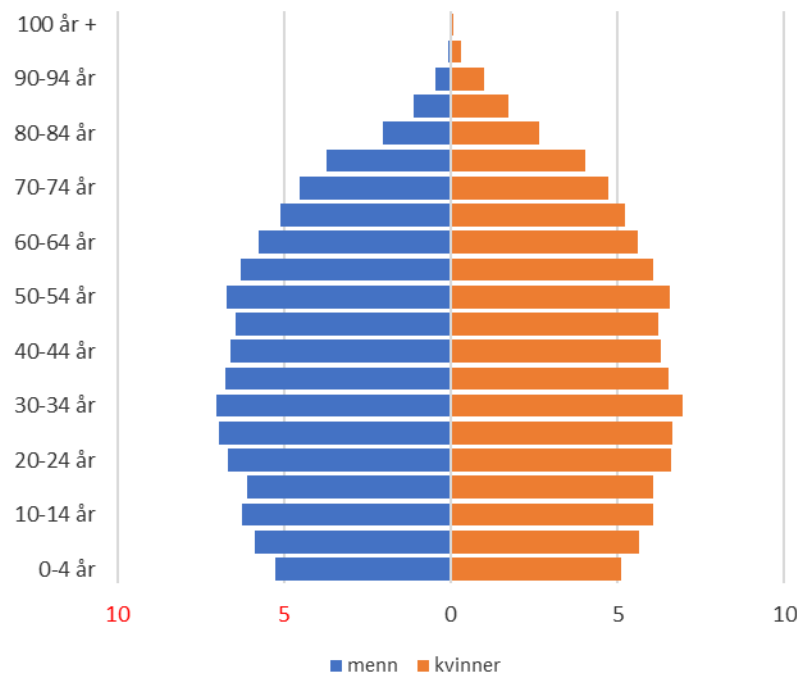
Utviklingstrekk

Mange eldre, få unge vaksne

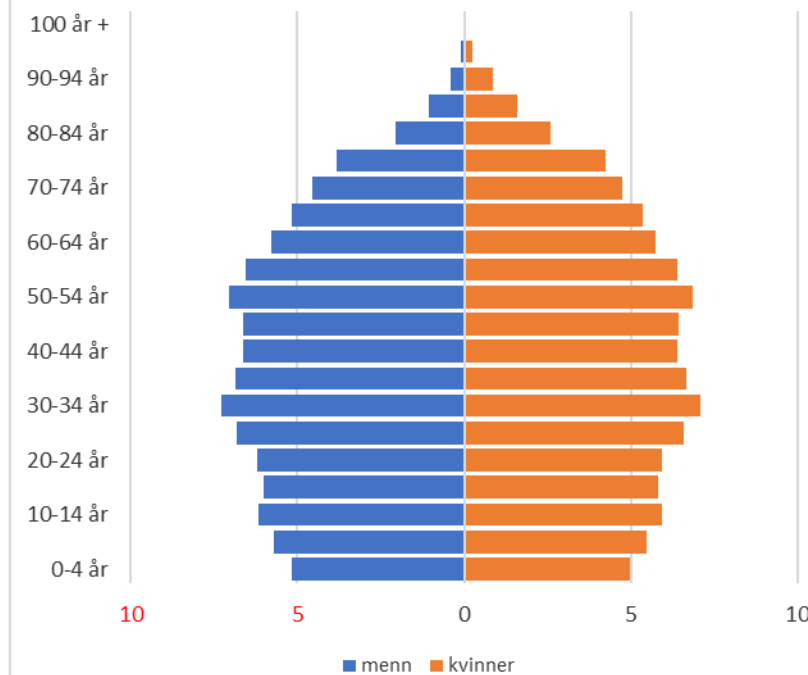
Voss

Vestland

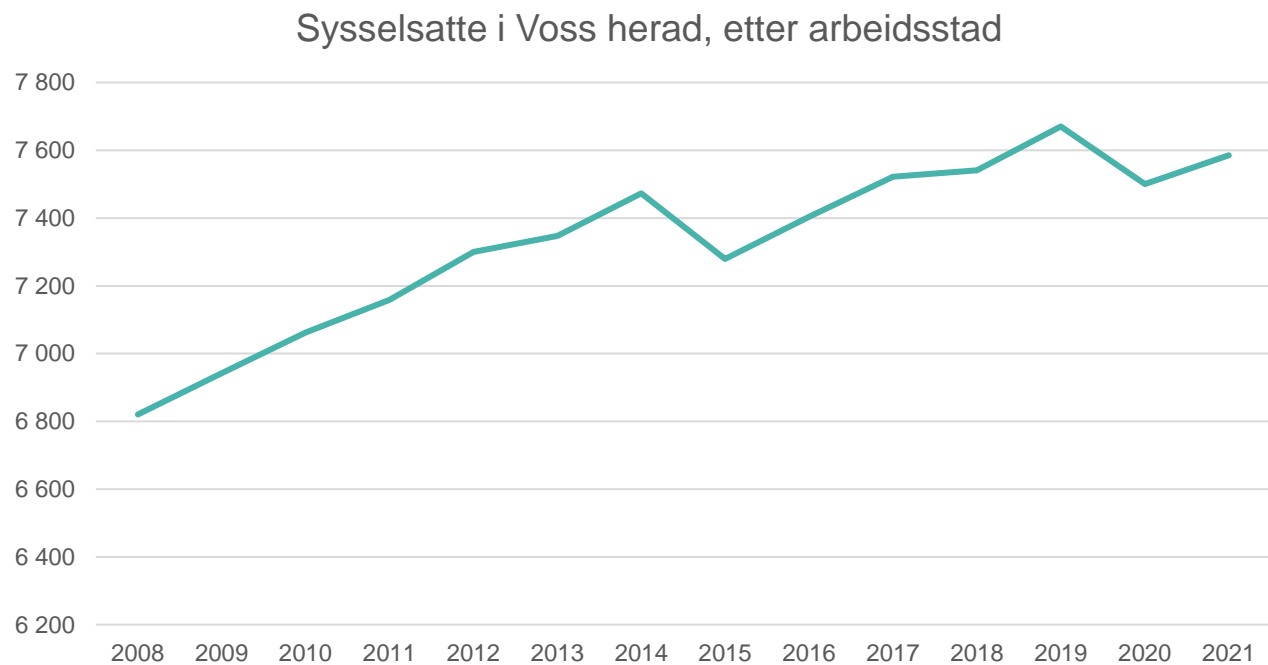

Norge

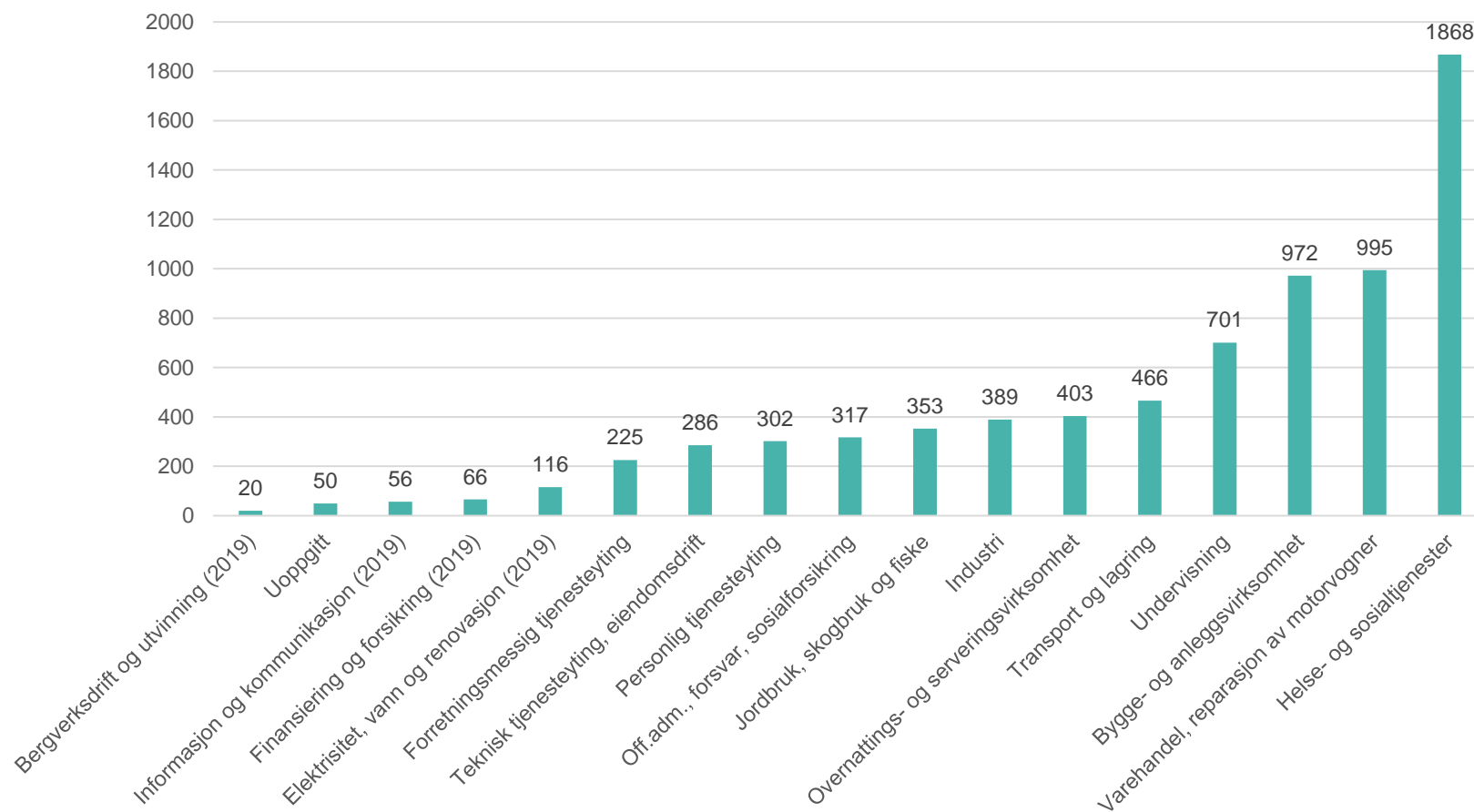
Figurane viser alderssamansetjinga for Voss, Vestland og landet i 2023

Sysseissettinga går opp og me treng meir arbeidskraft

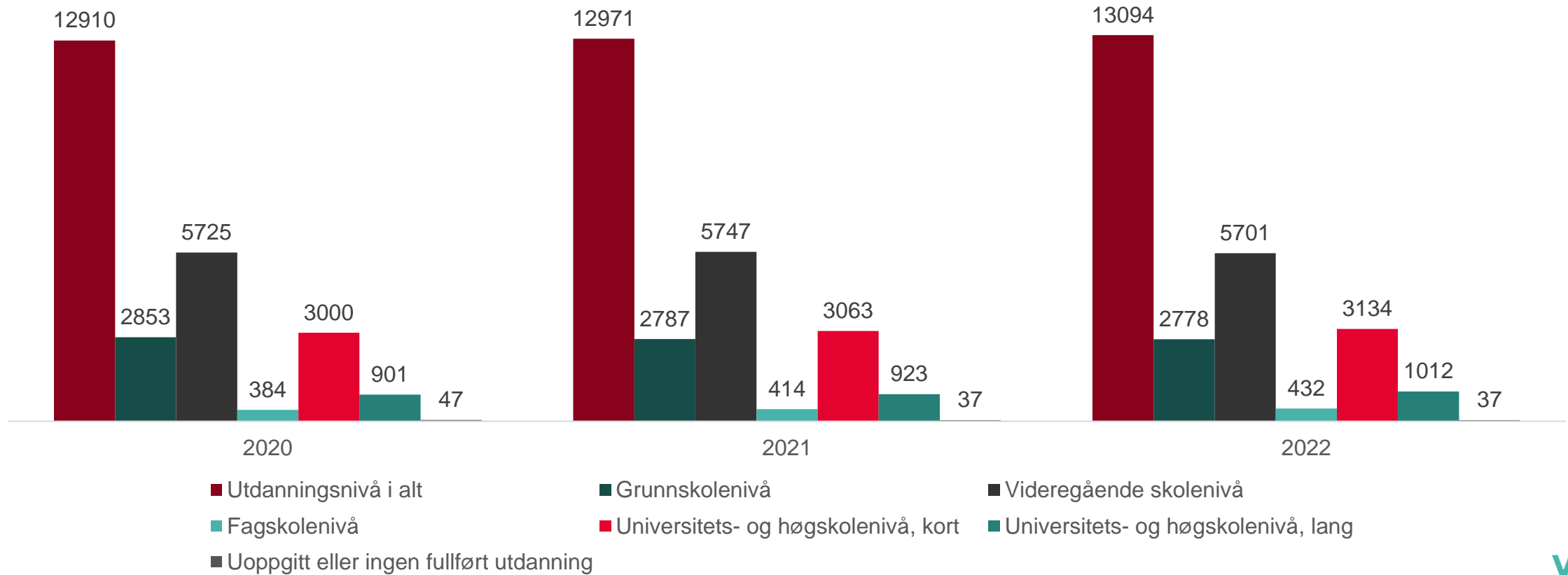
«Folk flest» jobbar innan helse og sosial

Sysselsatte personer etter næring, Voss herad 2021

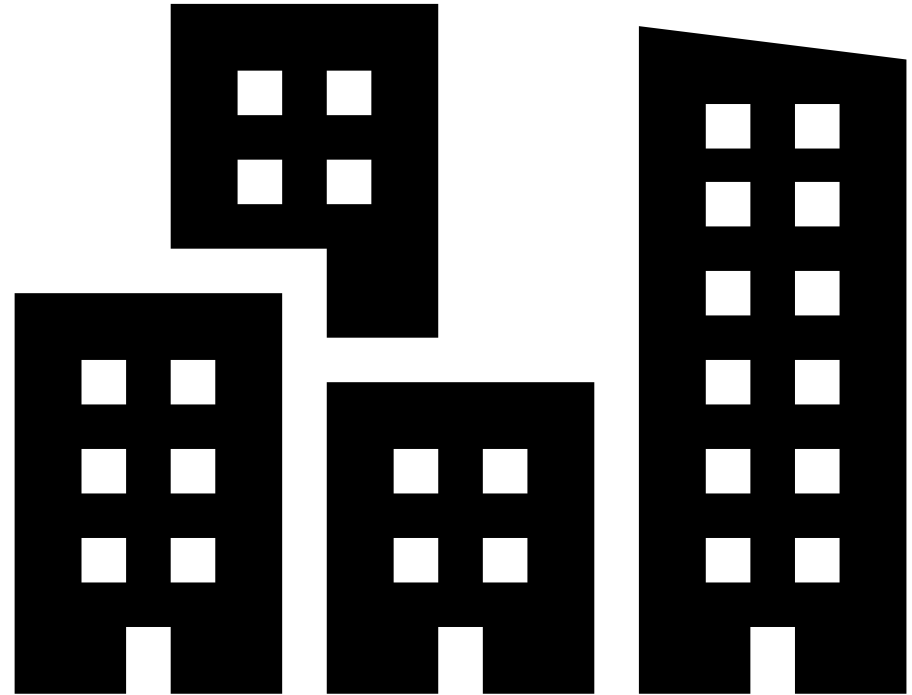

Me treng meir «kompetent» arbeidskraft

“den største boligkrisen siden bankkrisen går under radaren”

- Aftenposten 30.9

Pendling er ikkje nødvendigvis løysinga

Pendlinga kan gje Voss herad både utfordringar og mogelegheiter i arbeidet med å verta attraktivt regionsenter:

- + Tilretteleggjar me for auka pendling, kan dette gje oss nye innbyggjarar
- ÷ Pendlarane lyt kvar dag forhalda seg til dei utfordringane det ligg i å ferdast på rasutsatte strekkjer med veg og bane.

I 2022 pendla om lag 1588 personar ut av heradet for arbeid, medan 968 pendla inn.

Me har ei stor gruppe menneske som bør koma seg i arbeid

Befolkning og flytting i Voss kommune

Befolkning

Antallet innvandrere i Norge har mer enn tredoblet seg de siste tjue årene. Statistikken viser sammensetningen av befolkningen med innvandrerbakgrunn og hvordan denne har endret seg over tid.

Ved inngangen til 2023 var det bosatt

1 622

innvandrere i Voss (f.o.m. 2020)

↑ Dette er en endring på **+190** personer siden inngangen til 2022

Flyktninger og deres familiemedlemmer utgjorde

32,1 prosent

av innvandrere i Voss (f.o.m. 2020) i 2022

Me tek tak i utfordringane i fem prosjekt

Tilflyttarprosjekt

Eldrevenlege Voss

Utdanning på Voss

Lys i gamle hus på Vossavis

«Folk i arbeid»

Flytt til Voss	Eldrevenlege Voss	Utdanning på Voss	Lys i gamle hus	Flyktningar i arbeid
	<ul style="list-style-type: none"> - Demensvenleg - Utvikla nye tilbod og ny næring - Reiselivssatsing - Potensiale for ny satsing på helse og velvære	<p>Me treng utdanningstilbod</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnehage - Skule - Helse - Reiseliv -	<p>Kva er bustadsituasjonen?</p> <p>Kven er behovet til næringslivet?</p>	<p>Kva behov har næringa?</p> <p>De må melde inn samla behov per næring</p> <p>Det kan vera eit fyrste ledd i eit fellesprosjekt</p>

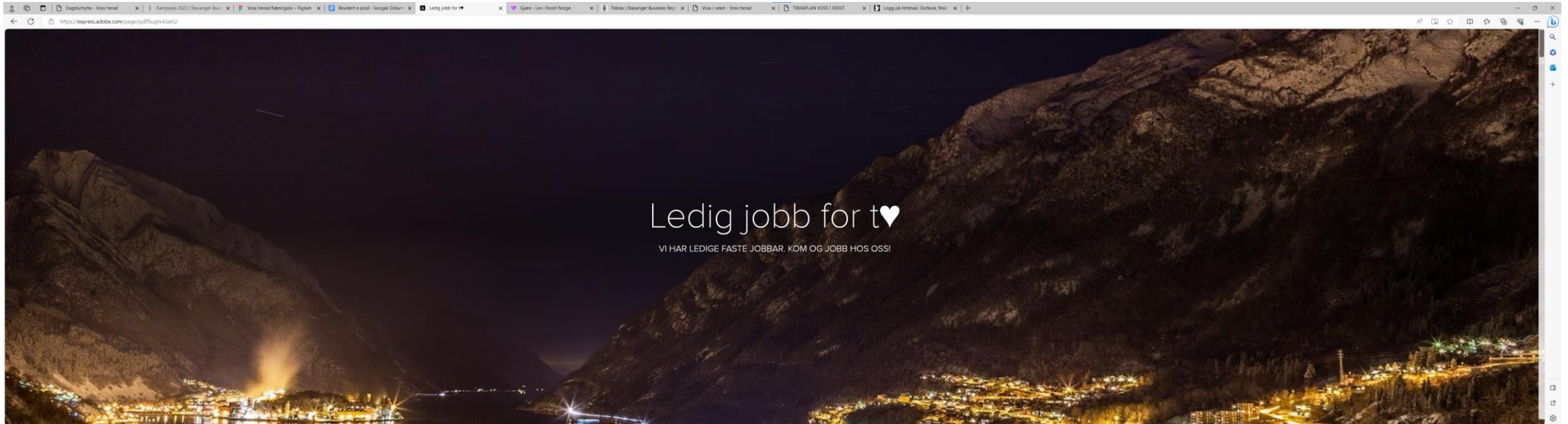
Tilflyttarprosjekt saman med aktørar i Hardanger og Kvinnherad

- Initiativ tatt frå Næringshagen
- Sikra **rekruttering av rett kompetanse til ledige stillingar**. Både heilårs – og sesong.
- Tiltrekka **nye verksemdar** til Voss (i tråd med strategiske satsingar)
- Fremja Voss som ein attraktiv plass for **fjernjobbing**

Todelt satsing

- Flytt heimatt – få Vossingar med initiativ og kompetanse til å flytta heimatt
- Vera attraktiv for “ikkje vossingar” med spisskompetanse bygda treng

Dette er ein premis for suksess...

Samarbeida og konkurrera

Utarbeida landingsside

- Felles mal eller støtte til kvar kommune for å få dette på plass
- Diskutere kor det er hensiktsmessig at denne ligg

Konseptutvikling per region (innhald)

- Samarbeid med reiselivet og heradet
- Utvikling av konsept i tråd med anna merkevare og innhaldsproduksjon

Drift av side og kampanjar

- Utarbeiding av kampanjar
- Støtte frå prosjektet eller lokal finansiering

Arbeidsgruppe

- Næringshagen
- Voss herad
  - Næringsssjef
  - HR
  - Innovasjon
- Felles arbeidsgruppe med Hardanger og Kvinnherad
  - Næringshagar og kommunar

«Lys i gamle hus med Vossavri»

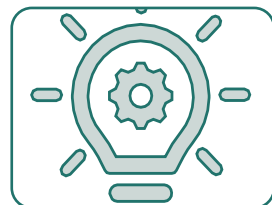
Myrkdalen skule – kva no?

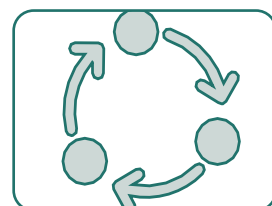
Prosjektet tek tak i tre utfordringar

**Voss treng meir og rett arbeidskraft
Folk treng hus**

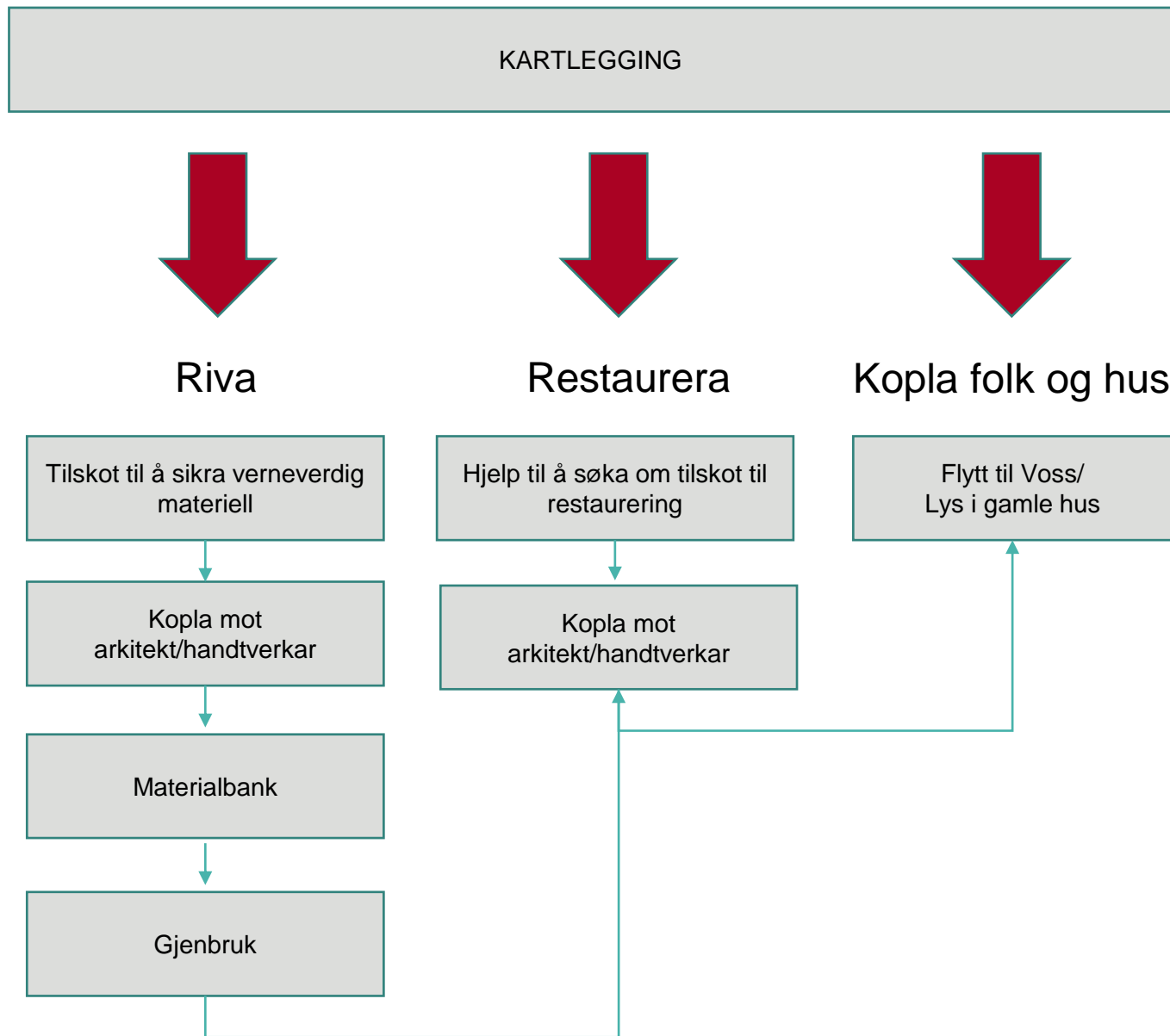

**Voss har gamle hus og bygg som står
tomme og forfell**

Bygningsmassen må bli sirkulær

Prosjektet skal rett og slett auka bulyst og berekraftig stadutvikling på Voss

Prosjektgruppe

- Prosjekteigar
  - Fortidsminneforeininga, Voss lokallag
- Prosjektleder
  - Tora Lie Brunborg, arkitekt og bygningsvernkonsulent for Hardanger og Voss museum
- Prosjektdeltakarar
  - Valborg Kløve-Graue, styreleder i FmF Voss lokallag
  - Liv Finne Nybø, styremedlem i FmF Voss lokallag
  - Anne Arneberg, kulturvernkonsulent i Voss herad
  - Kari Mostad, rådgjevar næringsavd. landbruk i Voss herad
  - Kaia Finne, nærings sjef i Voss herad

No riggar me prosjektet og startar med folkemøte i desember...

Næringsklyngene

Tiltak

Kopling av produsentar og handel/servering/overnatting

Vidareutvikling av Bygdalaurdag og Smalahovesleppet

Kartlegging av interessentar for vidareutvikling inn mot reiselivet

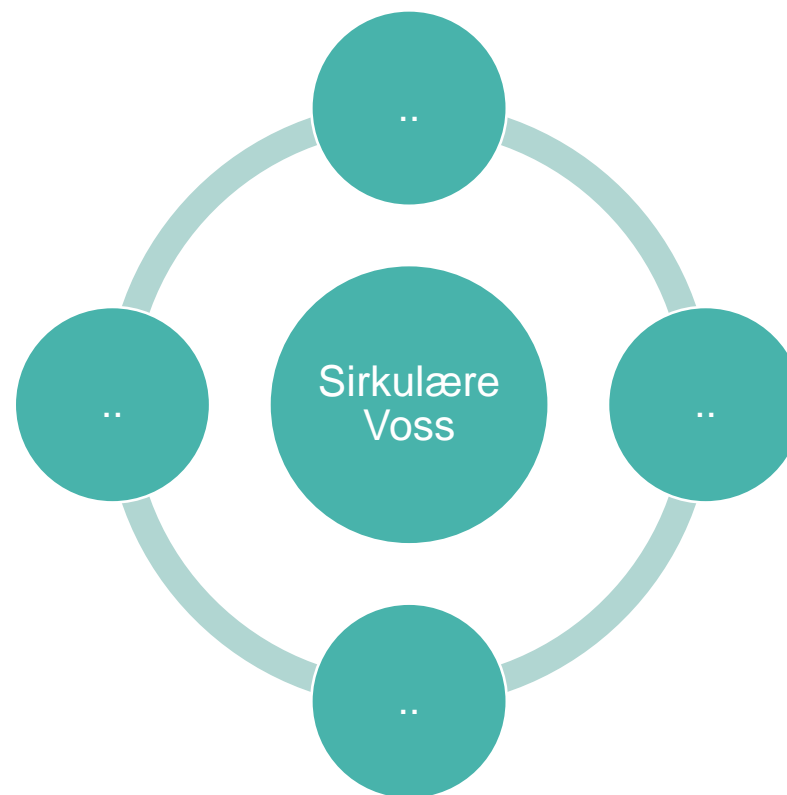
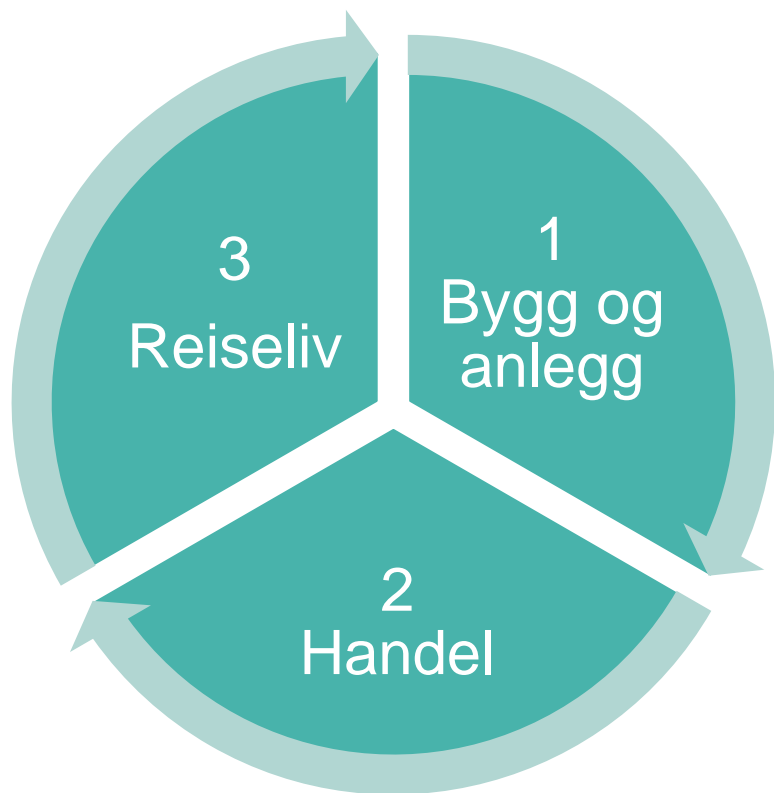

Forstudie mathall

Lys i gamle hus

Tre etablerte og ei nysatsing

Kiropraktoren
Kollbjørn Sæten OG MW
Tlf: 56 51 00 80
www.kirovoss.no

Voss Parfymeri
Miss Dior

ee inter

69:

Voss må styrka dei etablerte, sikra den sirkulære og vurdera nye satsingar

Reiselivet er ein katalysator for dei to dominerande næringane på Voss.

Jamn trafikk er nøkkelen til suksess. Voss må sikra meir **trafikk midt i veka og i skuldervesong.** Kortreiste gjester er i fokus.

Voss treng fleire bein å stå på - me må satsa på nye næringar.

Ei **sirkulær** klynga knytt til Bioparken må sikrast og ein må sjå på moglegheitene for knoppskyting ut frå denne. Heradet skal ta ein aktiv rolle i dette arbeidet.

Potensialet for nye klynger må også vurderast. Det er eit stort potensiale for å kopla Voss på kompetansmiljø i Bergen. Ein er allereie i dialog med medieklynga i Bergen.

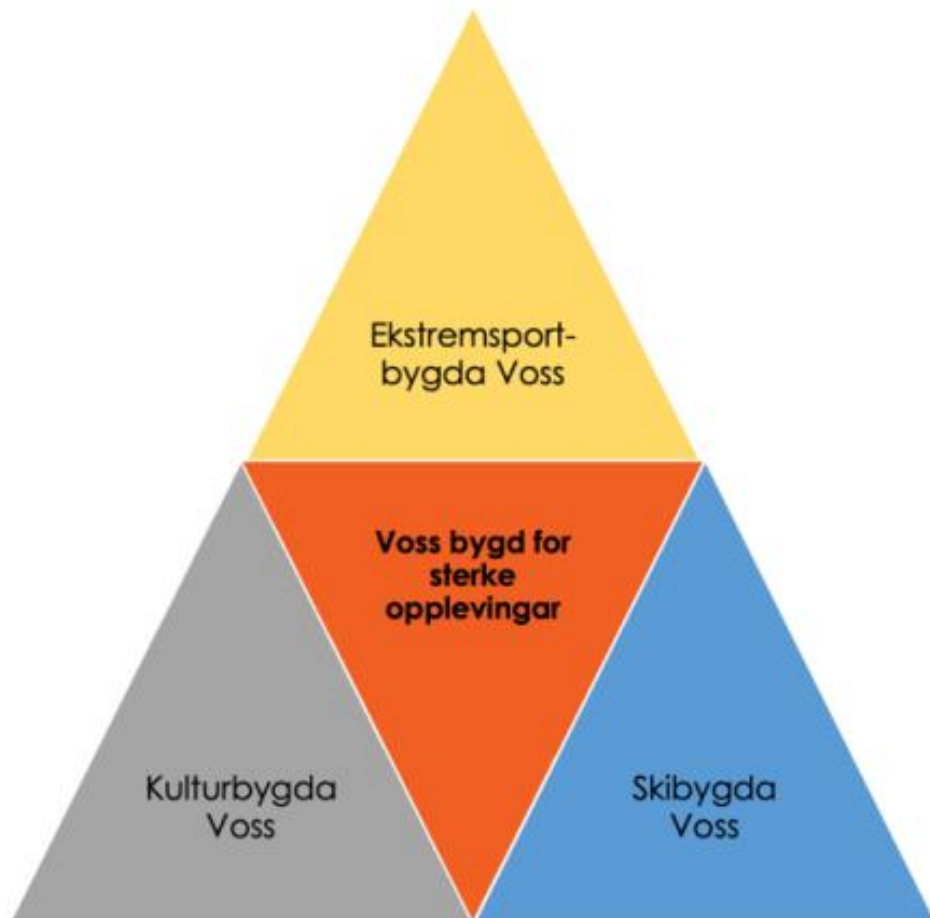
Voss – bygd for sterke opplevingar

Marknadsmiks

Voss skal ha: Betalingsvillige, etisk bevisste, frekvente og returnerande gjester, primært frå Europa

Kundane skal: Bli lenger, leggja att verdiar, koma attende, jakta på ekte og autentiske opplevingar

---

Ekstremспорт-bygda Voss (få)

For trendsetterane og spesialistane

Skapar merksemd

Voss bygd for sterke opplevingar (nokre)

For entusiastane

Ekstremспорт gjort tilgjengeleg for entusiastane som ynskjer å prøva rafting, vindtunnel, sykkel tandem mm Vossa Jazz, Osafestivalen

---

Skibygda Voss (mange)

For dei mange skiglade

Totalbygd for vinteropplevingar: tre unike skianlegg (Voss Resort, Myrkdalen, Herresåsen), familievenleg, perfekte preparerte løyper, park, kveldskøyring, pudder. Gode komplimentere produkt; topptur, langrenn, trugeturar, hovudlykt tur, soloppgangstur, vindtunnel..

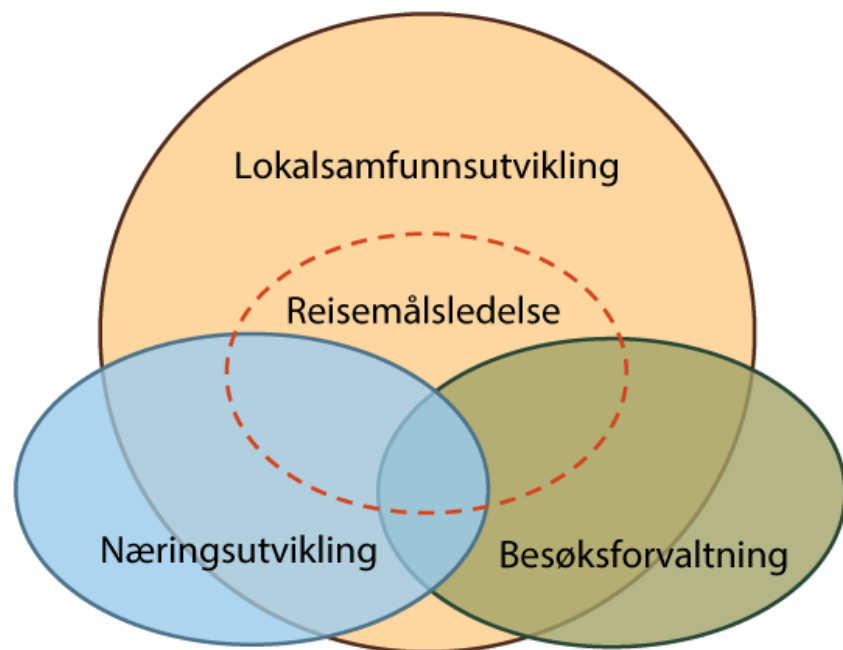

Kulturbygda Voss (alle)

For alle som kjem til Voss

Mat- og drikkeopplevingar, arrangement, folkemusikk, smalahove, Vossa-øl, lokal kultur- og historie

Strategi for besøksforvaltning

- Besøksforvaltning er eit verktøy for å sikra berekraftig utvikling og samtidig gje grunnlag for brei lokal verdiskaping.
- Prosessen er i gang med Gunnhild i førarsetet

Ny satsing på Voss: - Dette er svært lønsamt for næringslivet

Bråkmakaren PwC

**Jobbar med rettleiar for
storarrangement etter PwC-
besøket**

Tiltak reiseliv

Strategi for besøksforvaltning

Rettleiar for festivalar og arrangement

Midtvekesatsing (MICE, leirskule, eldre, kultur, helse)

Grønt hytteliv

Transport

Kompani Lauritzen

Handel, bygg og anlegg

Ingenting for meg?

**Alt påverkar dekan,
men de må gjerne
koma på banen
med forslag til
konkrete tiltak**

Besøksforvaltning
Midtvekesatsing
Rettleiar

Reiselivsstrategien - vekst
Jamn trafikk
Flytt til Voss
Arealstrategi
Grønt hytteliv

Prosjekt: flyttar fokus mot sentrum
Moglegheitsstudie for Vangen
Arrangement og marknadsdagar
Strategi for tomme lokale
Kopling mot lokale matvareprodusentar

Handel, bygg og anlegg

Sikra jamn trafikk til bygda

Sikra tilflytting

Aktivering av bygningsmasse, aktivering av sentrum

Strategiar: forvaltning, areal, hyttebygging, reiseliv, eldre, etc..

Transport

Fagleg påfyll

Sirkulære Voss

Voss herad

«Tre bedrifter frå Voss som kan redda verda»

A pair of hands is shown from the side, cupping a mound of dark, rich soil. The background is dark with soft, out-of-focus light spots (bokeh) in shades of yellow and orange, suggesting a warm, natural setting. The lighting highlights the texture of the soil and the skin of the hands.

Norges mest innovative industriprosjekt.

Bioparken på Voss blir landets mest innovative industrielle symbiose. Industriutviklingsprosjektet omfatter landbruk, avfallshåndtering, mat- og fôrproduksjon, samtidig som vi utvikler ny fysisk og digital infrastruktur.

Å skape industriell symbiose er nybrottsarbeid. Kombinasjonen av BIRs samfunnsoppdrag og entreprenørskapsånden på Voss setter oss i stand til å bygge framtidens sirkulære verdikjeder.

Voss herad

«BIR får 23 millioner til biogassanlegg på Voss»

Status frå Bioparken

VIDERE BIOGASS

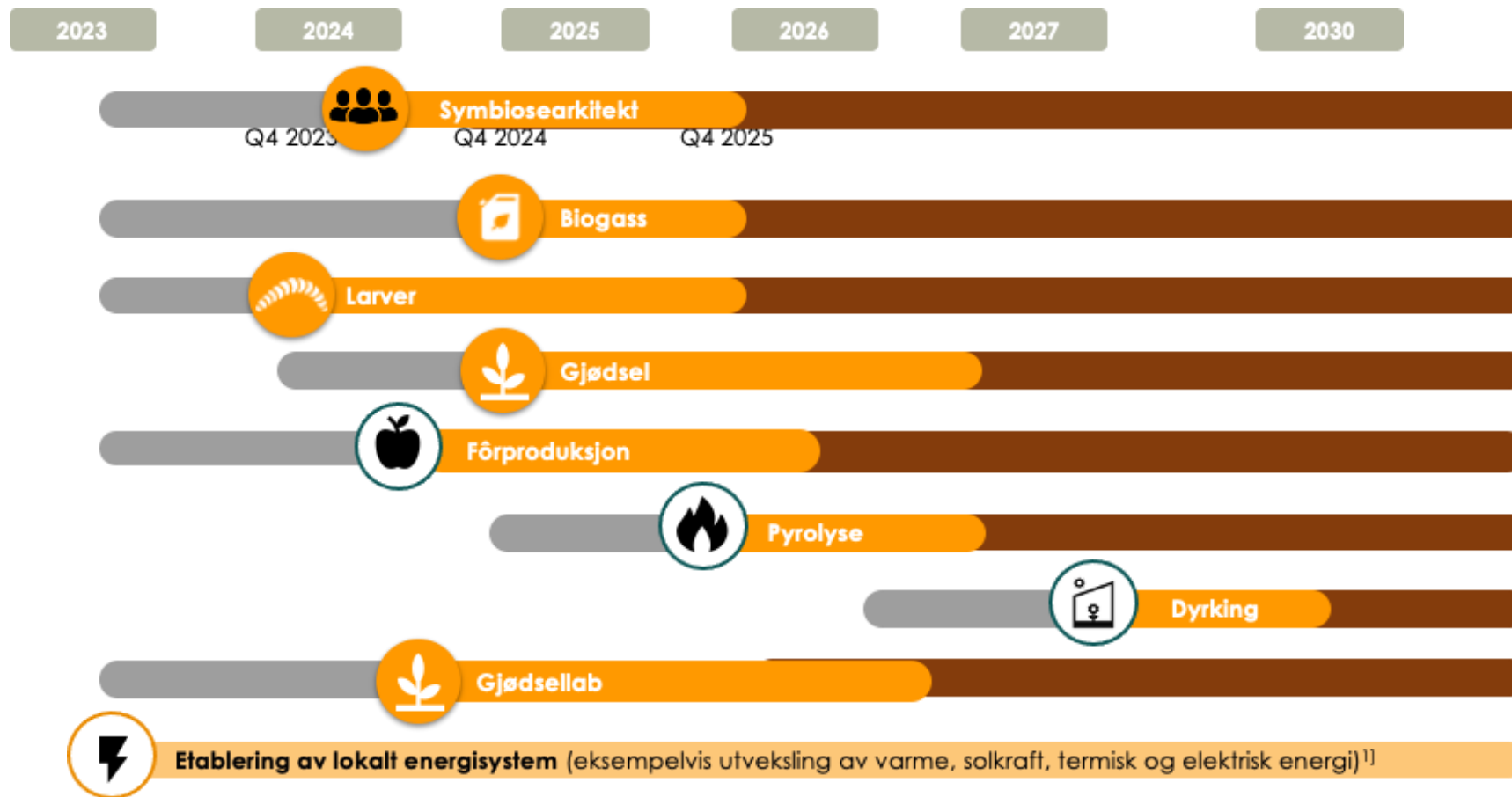
- **Q3 2023:** Utforming av anbud for bygg og anlegg pågår
- **Q2 2023:** Estimert oppstart byggearbeid
- **Q1 2026:** Estimert anlegg i drift

UTVIKLING AV BIOPARKEN

- **Bioparkkonferansen 2023:** Avholdt Norges første
- **INVERTAPRO:** Jobber med å realisere større produksjonslokaler på Bjørkemoen
- **Lokale energiløsninger:** Igangsetter prosjektet ila høsten

Stegvis utvikling

Enheten som skal drive fram utviklingen bør etableres tidlig. Forskningsprosjekt i gjødse laben kan igangsettes i samarbeid med forskningsinstitusjonene.

Verdiskaping på fleire nivå

**116
MNOK**

**3 300 000
Nm³**

**1 200
tonn**

**45 000
tonn**

**>80
jobber**

**25 000
tonn**

Identifiserte interessenter i parken (så langt)

Identifiserte interessenter i parken (så langt)

A group of brown trout swimming in clear, greenish water. The fish are the central focus, with several individuals visible in different positions. One large trout is in the center, facing left. Another is in the upper left, partially cut off. A third is in the upper right, facing left. A fourth is in the lower left, facing right. The water is a deep teal color, and the fish have a mottled brown and black pattern on their sides.

**«Det viktigste vi kan gjøre for
matsikkerheten er bærekraftig fôr»**

**Bjørnar Selnes Skjæran,
Fiskeri- og havminister**

[Invest in Kitemill](#)

Nye muligheter

Sirkulær
kva potensiale ligg i
sirkelen utanfor
biogassanlegget?

Media og teknologi

Helse, velvære, etc

Inn for landing

**Bergen + Bergensalliansen + Voss
Hardanger + Voss
Sogn + Voss**

= SANT

Rollar på bygda er ikkje berre lett, men...

- Løft blikket – **sjå etter løysingar utanfor di eiga bedrift**. Kan me løfta problemstillingar og **prosjekt i fellesskap**? Det kan resultera i fleire ressursar – både pengar og folk.
- Ta **styreverv på alvor og skil rollar**.
- Ver **ein krevjande kunde** inn mot klyngeorganisasjonane og oss. **Sei kva de treng og kor skoen trykker!** Unngå kos med misnøye. Ta grep...
- **Sei kva de meiner** på vegne av di bedrift/næring/organisasjon. Ein kan **drøfta utan å konkludera**. Bruk vedtekne **strategiar** aktivt. Les dei.

Aktuelt

- **Søknadsfrist i morgon**
  - ENØK - tiltak
  - Tiltak som har flaumførebyggjande eller skadereduserande effekt
- **Ope møte om beredskap, flaum og andre krisesituasjonar**
  - Torsdag kl 18.00

VOSZA DAGANE

Saman skapar me Vestlandets viktigaste møteplass.

19. - 20. mars 2024

Næring og landbruk

Etablera eiga bedrift

Kraftfondet

Løyve for sal, skjenking
og servering

Skatt og avgifter

Landbruk og skogbruk

Voss herad

Takk for meg..